

Statut a Jednací řád pracovních skupin iniciativy EOSC v České republice

(verze únor 2026)

Preamble

European Open Science Cloud (EOSC) je evropská iniciativa zaměřená na rozvoj infrastruktury podporující postupy otevřené vědy v oblasti správy výzkumných dat. Otevřená věda (*Open Science*) je přibližně od konce minulého století chápána jako nástroj zvýšení efektivity a kvality výzkumu a současně i jako cesta k řešení mnohostranných problémů současné společnosti. Iniciativa EOSC má ambici komplexně uchopit problematiku práce s výzkumnými daty na základě FAIR principů, podle kterých by digitální data a jejich metadata měla být dohledatelná (*Findable*), přístupná (*Accessible*), čitelná a strojově zpracovatelná (*Interoperable*) a opakovaně použitelná (*Re-usable*).

Implementace iniciativy EOSC v České republice ([EOSC CZ](#)) si klade za cíl podpořit dobrou praxi v oblasti správy výzkumných dat napříč vědeckými komunitami a vytvořit národní uzel této evropské iniciativy. Pro tento účel je cílem vybudovat tzv. Národní datovou infrastrukturu (NDI), neboli společnou platformu pro sdílení, správu a přístup k datům a výpočetním zdrojům pro výzkumné účely. NDI bude sloužit celé škále vědních oborů a disciplín a podporovat multidisciplinaritu ve výzkumu.

Implementace iniciativy EOSC v ČR je primárně podpořena sérií výzev Open Science Operačního programu Jana Amose Komenského (OP JAK), ale přirozeně se promítá do dalších výzev, projektů a má i svou institucionální podporu. Klíčovou zastřešující roli má systémový projekt EOSC-CZ, který je rovněž strategickým projektem OP JAK s úkolem monitorovat celou implementaci EOSC v ČR a zajišťovat soulad zejména v rámci intervencí podpořených z OP JAK. Tento projekt mimo jiné přímo podporuje pracovní skupiny a jejich činnost, především pak zajištěním tajemníků, resp. tajemnic pracovních skupin i možností explicitního zapojení Sekretariátu EOSC-CZ (dále jen Sekretariát) jako širšího odborného zázemí pracovních skupin. Projekt EOSC-CZ také monitoruje dostatečné pokrytí výzkumného prostoru ČR formou zapojení jednotlivců z různých institucí do pracovních skupin a pomáhá širokého pokrytí dosáhnout.

1 Definice pracovních skupin EOSC CZ

Pracovní skupiny (PS) EOSC CZ jsou klíčovou součástí a otevřenou platformou přípravy i následné implementace iniciativy EOSC v ČR. Díky tomu, že se jedná o PS s určitým (oborovým) zaměřením, vytváří tak prostor pro diskusi v rámci své oblasti výzkumu a následnou spolupráci a sdílení mezi jednotlivými oblastmi a disciplínami PS. V rámci EOSC CZ tedy dochází ke sdílení různorodých zkušeností a znalostí v oblasti správy výzkumných dat napříč obory a tématy.

Cílem PS EOSC CZ je hledání a nalézání konsensu v rámci akademické a výzkumné obce v ČR, a to nejen v otázce architektonické, provozní, softwarové, procesní a metadatové implementace iniciativy EOSC v ČR. Činnost PS EOSC CZ posiluje národní prostředí v oblasti kompetencí a znalostí nutných pro naplnění cílů iniciativy EOSC v ČR. Pracovní skupiny také

zpracovávají a navrhují standardy pro práci s výzkumnými daty, které budou, po schválení Koordinačním výborem EOSC CZ, závazné pro realizaci celé Národní datové infrastruktury. Konkrétní aktivity pracovní skupiny jsou definované v Chartě každé PS EOSC CZ, která obsahuje cíle, výstupy a jejich aplikace a popisuje členství v konkrétní PS EOSC CZ.

2 Vymezení působnosti

Tento Statut a Jednací řád upravuje podobu a jednání pracovních skupin iniciativy EOSC v ČR (PS EOSC CZ).

Aktivity pracovních skupin EOSC CZ

- 2.1. Vytvářejí otevřenou platformu pro spolupráci mezi odborníky z různých institucí a oblastí a propojují tak jejich zkušenosti a znalosti.
- 2.2. Poskytují prostor pro diskusi, spolupráci a řešení konkrétních problémů spojených s potřebami výzkumných komunit v oblasti správy výzkumných dat. Pracovní skupiny se zaměřují na specifický aspekt iniciativy EOSC nebo pokrývají široké víceoborové prostředí.
- 2.3. Vyznačují se odborným (oborově-vědním nebo průřezovým) zaměřením a zahrnují experty z akademických a výzkumných institucí, vládních orgánů a dalších veřejných institucí; ve specifických případech mohou začlenit i experty z průmyslu.
- 2.4. Pomáhají definovat a formulovat strategii iniciativy EOSC CZ.
- 2.5. Řešená témata zahrnují návrhy na koncepční a technická řešení spojená s NDI, školení a vzdělávání na všech úrovních, návrhy na organizaci výzkumné práce s ohledem na zpřístupnění digitálních výzkumných dat, návrhy na podporu mezinárodní spolupráce v rámci evropských i světových infrastrukturních sítí i mimo ně, přípravu projektů, vč. technické a jiné pomoci, a financování těchto aktivit.
- 2.6. Výsledkem jejich práce jsou nejen doporučení, ale i konkrétní opatření rozšiřující i modifikující NDI a tím i samotný EOSC v ČR.
- 2.7. Činnost a konkrétní zaměření každé pracovní skupiny popisuje její Charta, která je vytvořena a průběžně aktualizována příslušnou pracovní skupinou.

3 Složení pracovních skupin

- 3.1. Pracovní skupiny se skládají ze členů (dle bodu 2.3) a příslušného tajemníka. Každé pracovní skupině předsedá vedoucí pracovní skupiny, který jmenuje jednoho až tři zástupce.
- 3.2. Členství v pracovních skupinách je otevřené všem osobám jmenovaným v bodě 2.3 výše; zájemci se mohou zapojit vyplněním registračního formuláře.
- 3.3. Vystoupení člena z určité pracovní skupiny může nastat kdykoli oznámením nebo dohodou s příslušným vedoucím pracovní skupiny a/nebo příslušným tajemníkem, kteří se navzájem informují.
- 3.4. Členství ve skupině bude průběžně obnovováno prostřednictvím jednoduchého on-line rozhraní.

4 Členové pracovních skupin

Odpovědnost za organizaci pracovní skupiny má její vedoucí a tajemník. Každá pracovní skupina si volí svého vedoucího. Tajemníka pracovní skupině přidělí systémový projekt EOSC-CZ.

Vedoucí pracovní skupiny:

1. je členem pracovní skupiny;
2. navrhuje program jednání;
3. řídí průběh jednání;
4. moderuje diskusi;
5. navrhuje priority pro činnost pracovní skupiny;
6. navrhuje oficiální stanoviska pracovní skupiny;
8. buduje komunitu;
9. spolu s tajemníkem odpovídá za dodržování Statutu a Jednacího řádu.

Zástupce vedoucího pracovní skupiny:

1. je členem pracovní skupiny;
2. je jmenován vedoucím pracovní skupiny;
3. je odpovědný za plnění role vedoucího skupiny v případě nepřítomnosti vedoucího na jednání pracovních skupin a při jeho neaktivitě v online komunikaci.

Tajemník pracovní skupiny:

1. zajišťuje dlouhodobou kontinuitu agendy;
2. koordinuje činnost pracovní skupiny;
3. nastavuje a dohlíží na administrativní zázemí;
4. po dohodě s vedoucím svolává jednání;
5. buduje komunitu;
6. koordinuje součinnost s národním prostředím, a to zejména prostřednictvím součástí systémového projektu IPs EOSC-CZ (Sekretariátem, Školicím centrem, komunikátory, analytiky apod.) a ostatních pilířů implementace iniciativy EOSC v ČR;
7. je odpovědný za sestavení souhrnných, pravidelných i mimořádných evaluačních reportů o činnosti pracovní skupiny;
8. je odpovědný za pořizování dokumentace nebo záznamu z jednání;
9. spolu s vedoucím odpovídá za dodržování Statutu a Jednacího řádu;
10. nemůže vykonávat funkci vedoucího, nebo zástupce vedoucího;
11. nemá volební právo.

Člen pracovní skupiny:

1. aktivně participuje na odborné činnosti pracovní skupiny;
2. navštěvuje jednání pracovní skupiny;

3. může kandidovat a být zvolen vedoucím pracovní skupiny;
4. může být vedoucím pracovní skupiny ustanoven zástupcem vedoucího;
5. má volební právo.

5 Organizace jednání pracovních skupin

- 5.1. Pracovní skupina funguje na principu otevřené metody koordinace a svá rozhodnutí přijímá na základě konsensu.
- 5.2. Všichni členové se aktivně podílejí na odborné činnosti pracovní skupiny a plní úkoly vyplývající ze závěrů jednání.
- 5.3. Jednání se konají v prezenčním, online, nebo hybridním formátu ve frekvenci, která odpovídá potřebám a zvyklostem PS. Při prezenčním setkání pracovní skupiny se Sekretariát může nad rámec poskytnutí organizačního zázemí podílet také na pokrytí některých přímých nákladů.
- 5.4. Každé jednání má svoji agendu. Z jednání pracovní skupiny je vyhotovena dokumentace nebo pořízen záznam, který obsahuje datum a obsah jednání, včetně dohodnutých závěrů a úkolů. Zápis nebo záznam je k dispozici všem členům pracovní skupiny ve sdílené složce.
- 5.5. Členové mohou přizvat k určitým bodům nebo k celému jednání další odborné pracovníky/hosty (zejména zpracovatele zásadních dokumentů, případně odborníky k projednávané tematice).
- 5.6. Jednání jsou neveřejná, s výjimkou pozvaných hostů.

6 Volba a jmenování vedoucího pracovní skupiny

- 6.1. Vedoucím pracovní skupiny se může stát kterýkoli z jejích členů. V případě ukončení působení vedoucího pracovní skupiny v průběhu volebního období je ustaven nový vedoucí.
- 6.2. Kandidátem na vedoucího pracovní skupiny se může stát i nečlen pracovní skupiny. V případě zvolení vedoucím se automaticky stává jejím členem.
- 6.3. Vedoucího jmenuje a odvolává Řídicí výbor projektu IPs EOSC-CZ (ŘV IPs EOSC-CZ) dle patřičných ustanovení ve svém Statutu, a to na základě návrhu kandidáta, který připraví volební komise.
- 6.4. Vedoucí je volen tajnou volbou členů pracovní skupiny, kteří vstoupili do pracovní skupiny nejpozději den před vyhlášením voleb. Dozor nad regularitostí voleb drží volební komise.
- 6.5. Volební komise je pětičlenná, složená z tajemníka a čtyř členů pracovních skupin. Člen volební komise nemůže být kandidátem na vedoucího. Sběr zájemců o členství v komisi vyhlásí Sekretariát nejméně 14 dní před započítáním práce komise. Finální složení volební komise sestavuje Sekretariát.
- 6.6. Sekretariát připraví harmonogram sběru uchazečů a volby, který odsouhlasí volební komise, pravidla pro předkládání návrhu na funkci vedoucího a vyhlásí sběr kandidátů na vedoucího. Mezi vyhlášením volby a ukončením sběru uchazečů musí být nejméně

- 14 dní. Harmonogram musí zajistit, že řádná volba bude ukončena před uplynutím mandátu stávajícího vedoucího.
- 6.7. Volby proběhnou on-line v systému, který připraví Sekretariát; ten také odpovídá za anonymitu voleb.
 - 6.8. Vlastní volba proběhne v tomto systému v období 3 pracovních dnů. Volba bude platná, pokud se jí zúčastní alespoň 30 % členů pracovní skupiny a alespoň jeden uchazeč získá alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů. Kandidátem na vedoucího se stane uchazeč s nejvyšším počtem hlasů.
 - 6.9. V případě, že se voleb dle bodu 6.8 zúčastní méně než 30 % členů pracovní skupiny a současně alespoň jeden z uchazečů dostane více než 25 % platných odevzdaných hlasů, volební komise volby zopakuje za týden za stejných podmínek.
 - 6.10. Pokud ve volbách dle bodu 6.8 dva a více uchazečů získá alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů a zároveň stejný počet odevzdaných hlasů, Sekretariát a volební komise vyhlásí nové kolo voleb mezi těmito kandidáty.
 - 6.11. Pokud se dle bodu 6.8 a 6.9 ve dvou po sobě následujících kolech volby nepodaří dosáhnout 30% účasti, správu pracovní skupiny přebírá ŘV IPs EOSC-CZ.
 - 6.12. Pokud ve volbách dle bodu 6.8 žádný uchazeč nedostane alespoň 25 % platných odevzdaných hlasů, volební komise vyhlásí nový harmonogram sběru uchazečů.
 - 6.13. Kandidát na vedoucího, který vzešel z volby dle bodu 6.8, se stává vedoucím po potvrzení ŘV IPs EOSC-CZ.
 - 6.14. Funkční období vedoucího je dvouleté. Vedoucí pracovní skupiny může být zvolen opakovaně a bez omezení počtu období.

7 Závěrečná ustanovení

- 7.1. Tento Statut a Jednací řád nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho schválení ŘV IPs EOSC-CZ.